

הפס"ד שהגיע זמן גאולתכם

יסודו בחסידות ושייכותו עפ"ז לתורה חדשה

א. לשון הפס"ד בשיחת ש"פ משפטים ה'תשנ"ב אות ו' (סה"ש ע' 368):

החלטת והכרזת "מלכי רבנן" ש"הנה זה (מלך המשיח) בא", החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתינו דמשך זמן הגלות ומוכנים כבר קבלת פני משיח צדקנו, וכן של הרבנים ומורי-הוראה בישראל **שהגיע זמן הגאולה**, "יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח" ועד להמעמד ומצב ד"הרי זה משיח בודאי.

והנה כבר נתבאר בשיעור א' דסדרה זאת, יסודו של פס"ד זה ע"פ ההלכה ברמב"ם (בבחי' מדמה מלתא למלתא). ויש לבאר את יסודו בהלכה ע"פ תורת החסידות.

ב. ויש להקדים עם מ"ש בשיחת ש"פ וישלח תשנ"ב אות ט', שמאז התחלת הגילוי דחסידות (בי"ט כסלו תקנ"ז) התחילה הגילוי דתורה חדשה, וז"ל:

המעלה המיוחדת דראש השנה ומתן תורה דתורת החסידות, חג החגים – שבו מתחילה ההתגלות דתורתו של משיח, טעמי תורה ("סוד טעמי ומסתר צפונותי"), "תורה חדשה מאתי תצא" . . . ר"ה ומ"ת דתורת החסידות (התחלת גילוי הנישואין לימות המשיח) ובאות י שם: מתן תורה דתורת החסידות, התחלת הגילוי דתורתו של משיח, שאז יהיו הנישואין דהקב"ה וכנס"י . . .

והנה בקוב' תורה חדשה אות ה', ז"ל:

ההתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא", "ע"י משיח" ש"נביא גדול הוא", היא חלק ובכלל התורה שניתנה למשה מסיני: (א) בנוגע להתגלות טעמי וסודות התורה . . . התורה חדשה שתגלה אצלו באופן של נבואה תומשך ותתלבש גם בחכמת בשר ודם, והוא "ילמד כל העם" . . .

(ב) ובנוגע להחידוש בהלכות התורה . . . מלך המשיח (ש"בעל חכמה יהי יתר משלמה") יבאר וילמד ה"חידוש תורה" ב"בית דין הגדול שבירושלים" באופן שיתקבל אצלם בהבנה והשגה בשכלם של הסנהדרין (ע"פ כללי התורה)¹.

(אות ו') . . . כיון שב' ענינים אלו – החידוש בהתגלות טעמי וסודות התורה, והחידוש בהלכות התורה – הם ב' פירושים ב"תורה חדשה", מסתבר לומר, שיש קשר ושייכות ביניהם, היינו, שהחידוש בהלכות התורה שייך ובא כתוצאה מהתגלות טעמי וסודות התורה.

ובהמשך לזה (באות ז') מבאר ב' אופנים בהכרעת דעת החכמים,

אופן א' – ע"פ **בת-קול**, וז"ל:

איתא בגמרא "שלש שנים נחלקו ב"ש וב"ה, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו, יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלקים חיים הן והלכה כב"ה".

ואף ש"אין משגיחין בבת קול", כיון שהתורה "לא בשמים היא" – הרי, ההלכה כב"ה היא מפני ש"ב"ה הווי רובא, ולא הוצרכו בת קול אלא משום דב"ש הווי חריפי טפיי" ("מחדדי טפיי"),

כלומר, כשה"בת קול" באה לחלוק על דברי תורה, "אין משגיחין בבת קול" כיון שהתורה "לא בשמים היא", אבל כשה"בת קול" באה להכריע במקום של ספק, כבפלוגתא דב"ש וב"ה, שע"פ הכלל ד"אחרי רבים להטות", צ"ל הלכה כב"ה שהם הרוב, אלא שנסתפקו בדבר מפני שב"ש היו חריפים יותר מב"ה, סומכים על ה"בת קול" כיון שאין זה נגד כללי התורה.

¹ ע"י אג"ק ח"ד ע' קפ"א, וז"ל:

פשיטא דמורח ודאין הוא מדין מלך ולא מדין נביא דאין נביא שופט.

ואופן ב' – ע"פ שינוי **בדעת** הסנהדרין, וז"ל:

והנה, כלל זה ש"הלכה כב"ה", ועד ש"ב"ש במקום ב"ה אינה משנה", אינו אלא בזמן הזה, אבל לעתיד לבוא תהי' הלכה כב"ש.

ויש לומר הביאור בזה – דלכאורה, כיון שנפסקה הלכה כב"ה, כדעת הרוב, איך יתכן שינוי שתהי' הלכה כב"ש, היפך הכלל ד"אחרי רבים להטות" – שההלכה כב"ש תהי' לאחר ש"ב"ש הגדול שבירושלים יעמדו למנין ודעת הרוב תהי' כב"ש, ועי"ז (לא יבטל אלא) ישתנה הפס"ד הקודם שהלכה כב"ה, כיון שאז יהי' דעת הרוב כב"ש.

ובטעם הדבר שלעתיד לבוא ישתנה שיקול הדעת דחכמי ישראל לנטות לדעת ב"ש – יש לומר, ע"פ דברי הגמרא ש"ב"ש מחדדי טפי", שמעלתם בחכמת התורה גדולה ממעלת ב"ה, אלא, שבזמן הזה אין הלכה כמותם כיון שרוב חכמי ישראל שמכריעים ההלכה ע"פ דעתם לא הגיעו למעלה זו. . משא"כ לעת"ל ש"יהיו כל ישראל (ועאכו"כ אלו שיבחרו מכל ישראל לב"ד הגדול שבירושלים) חכמים גדולים", תהי' אצל רובם (ואולי אצל כולם) מעלת החכמה דב"ש ש"מחדדי טפי", ולכן יפסקו ע"פ כללי התורה כדעת ב"ש.

ונמצא, שלעתיד לבוא יהי' שינוי בהלכות התורה ע"פ טבע שכל האדם כתוצאה מדרגא נעלית יותר בלימוד התורה, ועי"ז זה במקום הלכה כב"ה תהי' הלכה כב"ש, בגלל ועי"ז שיתוסף בחכמת התורה כדרך ב"ש ש"מחדדי טפי" – ע"ד ובדוגמת היתר שחיטת שור הבר בסנפירי הליתין כש"תורה חדשה מאתי תצא".

ואופן זה הב' הוא שיהי' בימיה"מ "כתוצאה מהתגלות טעמי וסודות התורה" שע"י מה"מ, והוא הענין דתורה חדשה מאתי תצא.

ג. והנה מצאנו בעין ב' אופנים אלו – בפסקי דינים שע"פ תורת החסידות², כדלהלן.

ברם יש להקדים את מ"ש בלקו"ש ח"ד ע' 1120 הע' 36:

עפ"ז יש לבאר מאמר כ"ק אדמו"ר הצ"צ: אז דער זיידע וואלט זיין בזמן התנאים וואלט ער געווען א גרויסער תנא, און אז ער וואלט זיין בזמן הנביאים, וואלט ער זיין א גרויסער נביא, דער זיידע איז געווען א תנא און א נביא, נאר וויילע דער דור איז געווען ניט כדאי, דערפאר איז דאס געווען בהעלם". וכעין זה אמרו על ר' יהודא החסיד (הובא בספר מעשיות). ולכאורה הרי יתרה מזו אמרז"ל, שאין דור שאין בו כאברהם כו' כמשה (ב"ר פנ"ו, ז).

ויש לומר, דבחי' האבות ומשה שישנן בכל דור ה"ז רק בהעלם ובאותם האנשים עצמם, אבל אינה מתגלית חוץ מהם. וכמו בר"י החסיד, דאף דכו"כ מהוראותיו נתקבלו בתפוצות ישראל, הרי זה רק בנוגע לעשי' בפועל, אבל טעמים ההוראות ובחי' הנבואה שלו נשארו בהעלם. משא"כ הבחי' של רבינו הזקן – היו בהתיישבות, והלביש את כל הבחי' שלו (גם הנעלות ביותר) בתורת החסידות חב"ד ובהשגה, ועי"ז לימוד תורת החסידות "לוקחים" כל בחי' אלו (ומ"ש "דערפאר איז דאס געווען בהעלם", י"ל הכוונה שאין הענינים כמו שהם בהפשטה כ"א שנתלכשו בתורת החסידות).

הרי מזה מובן שאצל אדה"ז הי' גילוי הנבואה, אלא זה הי' בתורתו – תורת החסידות, ובזה הי' ענין ההעלם [והיינו לכאורה (וכמו שמובן גם ממ"ש להלן), שרק שאלו ששייכים לכך מבחינים בענין הנבואה שבזה].

ברם בשיחת דש"פ שופטים תנש"א (כשהסתיימה ונשלמה העבודה דהפצת המעיינות חוצה) מבאר, וז"ל:

² ועי' לקו"ש חט"ז ע' 199 (ועי"ש ע' 39 הע' 45 בשוה"ג):

בלקוטי לוי"צ (אגרות ע' רכד) שגילוי שבי"ט כסליו הוא גבוה יותר מגילוי פנימיות התורה כו' שתתגלה עי"מ מ"צ, ד"לתורת הנגלה הי' מקודם קרי"ס שנקרע ליי"ב קרעים, ולנסתר דתורה שע"י מ"צ יהי' מקודם קריעת הנהר לז' נחלים, וגילוי אור החסידות שלמעלה משניהם הי' הגאולה ביי"ט שכולל ב' הבחי' די"ב וז' –

דלכאורה: א) איך אפ"ל חיבור ב' הבחי' די"ב וז' (גילוי תורת החסידות ביי"ט כסליו), קודם שתהי' הבקיעה לז' עצמה (שזו תהי' רק לע"ל)? ב) הרי נסתר דתורה ישנו גם לפני הבקיעה לז' נחלים (דלעתיד) – אצל רשב"י כו' ומזמן האריז"ל ואילך וכו'?

אלא שגילוי בחי' נסתר שע"י מ"צ נתגלתה כבר באופן של הבל (עכ"פ) בזמן רשב"י וכו', ומזה מובן שברוחניות (עכ"פ) כבר היתה הקריעה לז' נחלים.

(ובשוה"ג שם): ועד"ז הוא בנוגע איחוד נגלה ונסתר שהי' אצל רשב"י (ראה הנסמן לעיל ע' 39 הע' 45 בשוה"ג). אבל עפ"ז שמשווה (בלקוטי"צ שם) הגילוי די"ט כסליו לז' נחלים **דלעתיד**, אולי אפ"ל שגילוי תורת החסידות ביי"ט כסליו הוא לא רק באופן של "הבל" (כרשב"י כו'), כ"א שכבר "ניתן" ונמשך למטה ע"י אדמו"ר הזקן (אף שגם תורת החסידות שבתורתו של משיח תהי' באופן נעלה מאשר עתה – שה"ז לימוד ע"ד ראי'). ולכן לע"ל יש צורך בהקדמה (דבקיעה בפועל – שהיא הקדמה) רק לנסתר דתורה (שבתורתו של משיח) – בקיעה לז' נחלים – ולא לתורת החסידות (ענין של "יי"ט") – כי תורת החסידות כבר נמשכה ע"י אדה"ז.

(אות ה): . . יועץ כשמו כן הוא – הוא נותן עצה טובה, בלשון חז"ל – "עצה טובה קמ"ל". שענין זה מורה שהיועץ (בתור יועץ) נמצא בערך להשומע ומקבל העצה, ולכן מדבר היועץ אליו (לא מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, אלא) כידיד טוב המדבר עמו שוה בשוה ונותן לו עצה טובה כיצד להתנהג, עצה שהוא (השומע) מבין ומונח אצלו והוא מרגיש שזהו ענין טוב עבורו (השומע).

(אות י): לאחרי הריבוי הכי מופלג ד"מעשינו ועבודתינו" במשך כל הדורות . . ובמיוחד בדורות האחרונים, כאשר ניתוסף הענין גילוי פנימיות התורה, החל מה"מצוה לגלות זאת החכמה" בזמן האריז"ל, ואח"כ – "יפוצו מעינותיך חוצה" ע"י רבותינו נשיאנו – שעל ידם "תחזור נבואה לישראל" (בלשון הרמב"ם הנ"ל), "גלה סודו אל עבדיו הנביאים", הם הנם נביאי דורנו עד "נביא מקרבך גו' כמוני" (בהיותם אפשוטותא דמשה שבכל דרא ודרא), והם "שופטיך" ו"יועציך" דדורנו:

. . ובפרט ע"י הגילוי דתורת חסידות חב"ד, בהתלבשות בחכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן שזה מובן אפילו בשכל דנפש הבהמית – עכ"פ בבחי' "עצה טובה קמ"ל" – שמתקבלת בשכל ורגש האדם, וע"י גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועציך") – עד באופן ד"טועמי' חיים זכו" (שע"י הטעימה טועמים את עצם הדבר) – נעשה שער ("שעריך") והתחלה ("יועציך ככתחלה") לגילוי פנימיות התורה לע"ל, וע"י הטעימה וההתחלה עכשיו – נעשים בני" וכל העולם כלי פנימי לגילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו.

ובכל זה גופא ניתוסף עוד יותר בדורנו זה – כאשר ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תכל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו של זה הנמצא בחוצה שאין חוצה הימנו . . וע"פ ההכרזה הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל עניני העבודה . . (אות י"א): יש לכל אחד מאנשי דורנו האחריות לקבל על עצמו את ה"שופטיך" וה"יועציך", ולציית להוראות ועצות הטובות שלו – ובלשון רבים ("שופטיך" ו"יועציך"), ריבוי משפטים וריבוי עצות, נוסף על כך שזה בא (ומיוסד על ההוראות והעצות) מ"שופטיך" ו"יועציך", "מאן מלכי רבנן", ורבותינו נשיאנו בדורות שלפני זה – שאז יש לזה גם התוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (לא רק בדרך ציווי), שאפילו אם הוא אוחד מעצמו (ואפילו אם יש לו ע"פ תורה וש"ע ממה לאחוז מעצמו), הרי יחיד ורבים הלכה כרבים – כדעת ה"שופטיך" ו"יועציך" – רבים.

הרי לפי המבואר בשיחה זו, גילוי הנבואה שחסידות אינו בהעלם כלל. אלא אדרבה הוא בגילוי, רק צריך "לקבל" שהדברים נאמרים ע"י "יועציך" **בנבואה**, שאז לא רק שהי' גילוי של נבואה, אלא זה גם יביא שיתקבל אצלם גם ה**וראותיהם** של רבותינו נשיאינו, ולא רק בדרך ציווי, אלא גם בבחי' **עצה** טובה – בחב"ד שלהם, עד כדי לפסוק משום כך הלכה.

ג. והנה בעצם הענין של הכרעת ההלכה ע"פ בת-קול, או עד"ז, הכרעת ההלכה ע"פ פנימיות התורה ודעותיהם של מקובלים – שיש להן אותו התוקף כמו בת-קול (לפי פוסקים אלו הסוברים שבעניני הלכה לא מתחשבים עם דעותיהם של מקובלים)³, יש להעיר מהוראות והנהגות רבותינו נשיאינו בזה, כדלהלן.

אך יש להקדים, בעצם הענין והשיטה בזה – ע"פ דברי הרבי:

ע"י לקו"ש ח"ט ע' 111 הע' 29 (וב"ה בלקו"ש חכ"ח שלח, ב):

כנוגע לזה שהענישו את המקושש עצים – אף שאליבא דאמת לא עבר על איסור חילול שבת (ראה חדא"ג מהרש"א לב"ב ק"ט, א), דמכיון שלשם שמים נתכוון, ה"ז מלאכה שאצל"ג) – כי חיוב סקילה בדיני אדם הוא (ע"פ דיני תורה אמת) על פעולת הנראית בעיני ב"ד ל"חילול שבת".

ויש לעיין בדברים, מדוע צריך הרבי לנסח הדברים בצורה כזאת לומר, שבאמת לא עבר על חילול שבת אלא שאעפ"כ ב"ד דנו אותו ע"פ מה שהי' נראית להם לעיניי, הרי לכאורה יש לומר הדברים בדרך פשוטה יותר, שזה שהמקושש לש"ש נתכוון הי' הרי רק במחשבתו לבד ולא הי' ניכר במעשיו, דהיינו, בגוף המלאכה שעשה לא הי' ניכר שהוא עושה אותה לש"ש (והרי על כורחך צ"ל כן, שהרי עשה מלאכה גמורה כדי להתחייב בחילול שבת) וממילא לפי ההלכה (שדנים רק לפי המעשה ולא לפי המחשבה) עשה מלאכה ה**צריכה** לגופא ממש (ולא מלאכה שאצל"ג).

³ ע"י שיטות הפוסקים בזה בספר שו"ת הרב (סגל, כפר חב"ד, תשס"ה) סימן ב'.

אך הביאור **פשוט**, כי הרבי מתחשב גם עם מציאות **המחשבה** (אף שמחשבתו לא היא ניכר במעשיו וממילא לפי ההלכה י"ל שמחשבתו לא היתה קיימת כלל). לכן מנסח הרבי הדברים בצורה זו לומר שבאמת לא **עבר** על חילול שבת אלא שאעפ"כ אין לדיין אלא מה שעניו ראות (וכ"ה עד"ז בלקו"ש חכ"ח שם בנוגע לע"ז).

ברם יש להוסיף ולהבהיר, שאין זה רק ענין של **נוסח** לבד, אלא יש בזה גם נפק"מ **להלכה**. וכמבואר בלקו"ש ח"ט שם (אות ז'י'), שמשום כך אנשי עיר הנדחת שעשו תשובה לא דנים אותם כעיר הנדחת⁴ אף שתשובתם הייתה רק במחשבה לבד. והיינו כנ"ל, כי לפי שיטת הרבי, גם ענין **פנימי** הוא מציאות לפי ההלכה, אלא **שהתורה גזרה** שלהלכה לא מתחשבים עם מציאות זו (ושונה בזה עיר הנדחת שמתחשבים עם המחשבה שלהם כו', כמבואר בשיחה שם).

ג. והנה, בענין הוראות והנהגות רבותינו נשיאינו בזה – יש להציע כמה דוגמאות:

1. באגה"ק לאדה"ז קט"ו סע"ב ואילך (נתבאר בלקו"ש חכ"ז בחוקתי ג'), ז"ל:

בצדקה יוכל לפזר בלי גבול לתקן עונותיו. ומ"ש המבזבז אל יבזבו יותר מחומש היינו דוקא במי שלא חטא או שתקן חטאיו. . . אבל מי שצריך לתקן **נפשו** עדיין פשיטא דלא גרעא רפואת הנפש מרפואת הגוף שאין כסף נחשב וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו.

הרי, אף שתיקון נפשו הוא ענין **פנימי** – אשר לכאורה לפי ההלכה הוא כאילו לא קיים כלל, סובר אדה"ז שאינו כן, וכותב שלא גרעה מרפואת הגוף כו'.

2. בלקו"ש חכ"ט ע' 211, אות ב' (ועד"ז לקו"ש חכ"א בשלח ב' בנוגע לאכילת סעודה שלישית), ז"ל:

ידוע פתגמו של כ"ק אדמו"ר האמצעי אודות השינה בסוכה – "כיצד אפשר לישון במקיפים דבינה". (שם אות ג'): ואין מובן: אם ע"פ ההלכה מחייבת מצות הסוכה את השינה בסוכה, כיצד ייתכן, **שהתוכן הפנימי של הסוכה** – ה"אור מקיף" שמאיר בסוכה – **יסתור** זאת, ולא יאפשר שינה בסוכה ? !

(שם אות ז'): וי"ל שההסבר לכך הוא: התורה מצווה "בסוכה **תשבו** שבעת ימים" – על היהודי מוטלת חובה של ישיבה (והעכבה) בסוכה – "סכותו **קבע**". וכיון **שעיקר** קביעות ישיבתו של אדם אינה נקבעה לפי "מקום לינה", אלא דוקא לפי **מקום אכילתו**, לכן, מבין שלשה ענינים אלו – אכילה שתי' ושינה – **עיקר** הישיבה בסוכה כרוך דוקא באכילה.

. . . לפ"ז מובן, שלמרות שהמהות הפנימית של חג הסוכות מונעת את השינה בסוכה, אין נפגע עי"כ **כלל** קיום מצות הישיבה בסוכה ע"פ **ההלכה**. והעובדה שהשינה היא פרט במצות הישיבה בסוכה, נובעת מכך שהתורה על הרוב תדבר, ורוב בני האדם אינם חשים באור המקיף שבסוכה.

(שם אות ח'): גם כאלה אשר עדיין **אינם** בדרגה שביכולתם לחוש ב"אור המקיף" שבסוכה, אינם נוהגים בכל זאת להדר לישון בסוכה. ההסבר לכך בפשטות: חסידים **קשורים** לרבותינו נשיאינו. . . לכן מנהג רבותיהם בידיהם. ובנוסף לכך בעניננו: התנהגות שאינה **בפועל** כהנהגת רבותיהם בכל האפשרי, מעוררת אצל החסידים **צער**, והרי המצטער פטור מן הסוכה.

הרי הצער שכתוצאה מענין רוחני (מקיפים דבינה) יש לו אותו הדין כמו הצער מדבר גשמי.

3. בספר השיחות תרצ"ט ע' 295 (רשימת השומעים בלתי מוגה) מסופר, שאדמו"ר הרשב"ב היה מברך לשב בסוכה על היין בקידוש היום, ואמר בזה"ל:

"שהיין עושה קביעות, אויף וויין קען מען קובע זיין".

והנה בשו"ע אדה"ז סי' תרמ"ג כתוב לברך לישב בסוכה ביום על **הלחם**. [עי' סה"ש שם ש"בשנים הראשונות היא עושה זה בלחש בכדי שלא ילמדו מזה פסק הלכה, אך אח"כ לא הפקיד לברך בלחש רק היא מברך בפשיטות". ועי' ספר המנהגים ע' 67].

⁴ והיינו כמו שנתבאר שם, כי נתבטלה מציאות הציבור.

ולכאורה זה שאומר "שהיין עושה הקביעות" הוא משום חשיבות המצוה דקידוש שפועלת את הקביעות. ואף שע"פ שו"ע אין המצוה דקידוש מחשיבה וקובעת את היין, הרי אצל הרש"ב הי' המצוה חשובה כמו הלחם (ועוד יותר ממנו), ולכן אצלו היא פעלה את הקביעות ביין (ודעת החסידים נגד אחר דעת רבם בו, כנ"ל בסוכה).

הרי שלפי הנהגת הרש"ב ענין פנימי של חשיבות מצוה, היא מציאות קיימת גם להלכה.

4. ויש להעיר בזה עוד דוגמאות: ענין לימוד החסידות בדורות אלו (אף שלפי הלכה אין מלמדין בו, עי' לקו"ש ח"ל ע' 173); משוררים וסופקים בשבת (עי' ספר המנהגים ע' 67); מברכים (ע"פ הוראת הרבי) לישב בסוכה גם כשיורד גשם, ועוד.

ד. והנה אף שכל הדוגמאות אלו אינם חידוש של דורנו, אעפ"כ בדורנו נתחדש בזה ענין עיקרי – שהנהגות אלו שייכים לכולם. וכך מפורש בשיחת ש"פ שופטים תנש"א אות י"א שלעיל.

עפ"ז י"ל, שהוראות והנהגות רבותינו נשיאינו בזה היו ע"ד ההכרעה שע"פ בת-קול (וכדוגמת כמו ההכרעה של רבים מהפוסקים כדעות המקובלים⁵), דהיינו, שיש כאן ב' דעות, הנהגה שע"פ נגלה דתורה והנהגה שע"פ פנימיות התורה, והכריעו רבותינו נשיאינו כהנהגה שע"פ פנימיות התורה (אשר כמ"ש לעיל, פנימיות התורה לעומת נגלה דתורה היא כדוגמת הענין דבת-קול)⁶.

עי' שער הכולל פ"א סק"א (הובא בלקו"ש חל"ג ע' 98), ז"ל:

מפי הרה"ג החסיד המפורסם ר' הלל פאריטשער ז"ע אשר פעם אחד שאלו את אדמו"ר הזקן איך לנהוג בדבר שה-מקובלים מחולקים עם הפוסקים, והשיב אדמו"ר מסתמא יש לנהוג כהמקובלים. ושאלו אותו הלא הוא בעצמו בשו"ע שלו כתב שיש לילך אחר הפוסקים, והשיב כן כותבים הפוסקים (ובשו"ע נמשך אחר הפוסקים) אבל המקובלים כותבים לילך אחר המקובלים נגד הפוסקים שהכריעו נגד המקובלים⁷.

ועי"ש שמציין לשע"ת סי' כ"ה ס"ק י"ד בשם הח"צ מתשובת הרדב"ז, ז"ל:

דדין שאינו מוזכר בהיפך בש"ס ופוסקים יש לילך אחר דברי הקבלה וגם במקום שיש פלוגתא בין הפוסקים דברי קבלה יכריע.

אך כ"ז הוא בנוגע לדברי רבותינו נשיאינו בזה. אבל הרבי הרי מחדש שהנהגות אלו שע"פ פנימיות התורה, שייכים לכולם, והיינו על כורחך משום ההכרעה בדעת החכמים של רוב חכמי הדור (אופן הב' שבקונ' תורה חדשה שלעיל) ולא משום ענין ההכרעה שע"פ בת-קול (אופן הא' שבקונ' תורה חדשה שלעיל)⁸.

כי אם רק משום ההכרעה שע"פ בת-קול לבד, א"א לדרוש ולהורות לכולם שיקבלו את דעת "שופטיך" ו"יועציך". כי הרי רבים מהפוסקים סוברים שאין לפסוק כדעת המקובלים נגד הפוסקים⁹ (והרי רבים מבנ"י בימינו הולכים

⁵ עי' המובא בזה בספר שו"ת הרב (סגל, כפר חב"ד, תשס"ה) סימן ב'.

⁶ ואף שהובא לעיל מלקו"ש ח"ד ושיחת ש"פ שופטים תנש"א שרבותינו נשיאינו הלבישו את הנבואה בהבנה והשגה דתורת החסידות, הרי זה רק בתורת החסידות, וא"כ זה ע"ד כמ"ש להלן ש"המקובלים כותבים לילך אחר המקובלים" (היינו שהוא ע"ד הענין דהלכה כרב באתרא דרב, שאעפ"כ הרי באתרא דשמואל הרי הלכה כשמואל), משא"כ בימינו, הרי כמ"ש בשיחה דשופטים, דברי רבותינו נשיאינו הם הלכה לכולם.

ולכאורה י"ל בזה (ע"ד המבואר בכ"מ בחילוק שבין חיוב לשלילה), שבדברי רבותינו נתגלה הנבואה בתורת החסידות – ע"י שליילת דעות אלו שפוסקים רק ע"פ נגלה לבד, משא"כ בימינו שנתגלה ענין הנבואה (בחייוב) גם לאלו שפוסקים רק ע"פ נגלה לבד.

⁷ ומסיים בשער הכולל שם:

ומובן שאין לומר שהמקובלים יהיו נגד התלמוד (או הפוסקים שלמדו דבריהם מן הגמ', שבזה כל ישראל שווים, כמבואר בשו"ע סימן ס"ח).

⁸ רמ"א, מג"א ואדה"ז בשו"ע, וכמ"ש אדה"ז בשו"ע סי' כ"ה סעיף כ"ח (מהמג"א ס"ק כ'), וז"ל:

כל דברי שבעלי הקבלה והזוהר חולקים עם הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחר הגמרא, הלך אחר הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחר, ומ"מ אם בעלי הקבלה מחמירים יש להחמיר ג"כ, אבל אין אנו יכולים לכופף את הצבור להחמיר, וכן כל דבר שלא הוזכר כלל בגמרא ופוסקים אע"פ שנזכר בקבלה אין אנו יכולים לכופף את הצבור לנהוג כן.

⁹ ואולי סוברים הם שאין להכריע גם ע"פ בת קול.

אחרי שיטתם של פוסקים אלו), וא"כ על כורחך שדרישת והוראת הרבי שיקבלו כולם את דעת "שופטיך" ו"יועציך", הוא משום ההכרעה **בדעת** החכמים.

ובעצם **מפורש** כך בשיחה דשופטים הנ"ל, וז"ל: "שאז יש לזה גם התוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (לא רק בדרך ציווי)".

ה. מכ"ז יש ללמוד לענין הפס"ד שיחת ש"פ משפטים שלעיל¹⁰.

והוא ע"פ מה שנתבאר כבר בשיעור א', שע"פ המבואר ברמב"ם (הל' מלכים פ"י ו"ב), גדר ענין הגאולה היא שלימות קיום התומ"צ **בעולם כמנהגו נוהג**. שעפ"ז מובן, שההישג והחידוש של הגאולה צ"ל מובן גם **בשכל הטבעי** (כמבואר בארוכה בלקו"ש חי"ח בלק ב').

והנה בהלכה (שו"ע חו"מ סי' כ"ה) מצאנו חילוק בין דבר המשנה למדמה מלתא למלתא.

וכך מבואר גם בהל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ה"א:

. . . שליש במשנה שהן הלכות פסוקות בלי טעמים . . . ושליש בתלמוד המבאר טעמי ההלכות . . . כי אם אינו יודע טעמי הלכות אינו מבין גופי ההלכות לאשורן על בורייך, ונקרא בור¹¹, ולכן יש אוסרין להורות אפילו לעצמו מתוך הלכות פסוק בלי טעמים . . . כי לא אמרו ליגמר והדר ליסבר אלא לסבור סברות בעומק עיון טעמי ההלכות ולהבין דבר מתוך דבר . . .

ובקו"א שם: הרמב"ם עשה עיקר התלמוד להבין דבר מתוך דבר ולדמות דבר לדבר . . . ואזיל הרמב"ם לשיטתו שחיבר ספרו משנה תורה בלי טעמים להלכות אלו, ועשאן להורות מתוכו לבדו . . . והרא"ש סבור . . . (ש) אסור להורות אפילו דבר שנראה להמורה שהוא מפורש בפירוש בחבורו, כי שמא טועה בדמיונו.

עפ"ז מובן, שפס"ד הנ"ל דפ' משפטים נלמד מדברי הרמב"ם בבחי' מדמה מלתא למלתא. דהיינו, היות שבימינו אין מונע ומעכב על קיום התומ"צ (כמ"ש בשיחת דש"פ וישב ויגש תשנ"ב ועוד), לכן אף שעדיין לא נבנה המקדש כו', למדו בבחי' מדמה מלתא למלתא (דהיינו ע"פ טעם וסברת ההלכה של הרמב"ם¹²) שכבר הגיע זמן הגאולה¹³.

עד כאן ממה שנתבאר בשיעור א' של הסדרה.

ברם מובן, שהמדמה מלתא דמלתא הוא הוא ע"פ הכרעת דעת החכמים (הרבנים שפסקו פס"ד זה) אחרי שקבלו את דברי ה"שופטיך" ו"יועציך".

וכך מפורש בפס"ד שבשיחת ש"פ משפטים שם, שבתחילה מביא את הפס"ד של "שופטיך" ו"יועציך", ובלשונו שם "החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתינו כו", ורק אח"כ מביא את פס"ד הרבנים "שהגיע זמן הגאולה", יועמוד מלך מבית דוד וכו' . . . והיינו, כי הכרעת דעת החכמים הוא רק אחרי שקבלו את דברי ה"שופטיך" ו"יועציך" (וע"ד כמ"ש בקו"ש תורה חדשה, שפס"ד והכרעת דעת הסנהדרין הוא רק ע"י שיקבלו וילמדו מחכמתו של מלך המשיח).

¹⁰ עי' השלמה.

¹¹ אך להעיר מפסקי ההלכות בסידור אדה"ז, ועי' לקו"ש חכ"ד ע' 69 ובהע' 32 שם.

¹² להעיר מלקו"ש חי"ח ע' 415 בענין לימוד צורת הבית בזמנה"ז שיש בזה "מגדר מצות בנין ביהמ"ק"; קיום הענין דהקהל בזמנה"ז, עי' לקו"ש חל"ד ע' 215; מבצע בנין בזה"ז, עי' לקו"ש חל"ו תרומה ע' 127.

נוע"י לקו"ש ח"ז אמור ע' 151 שוה"ג להע' 23 בביאור איסור אכילת נבלה לקטן דלא ליספו להו בידים כו' וז"ל: ש"א"ז רק איסור . . . כי אם שהגדול מוטל עליו מדאורייתא להתעניין בקטן . . . (והאיסור – ענין צדדי בזה). ומה שהחייב הוא רק "דלא ליספו כו'" אבל א"צ להפרישו - הוא תנאי ופרט בהנ"ל. ובכמה אופנים יש להסביר, ודוגמא אחת מכו"כ: מ"ע ואהבת לרעך כמוך - (ענין בחדא"ג שבת לא א) דרך בדעלך סני לחברך לא תעביד - יש לחייבו מצד ואהבת - ממש כבנדר"ד. ומזה יש ללמוד - בעאכו"כ וכו' - בעניננו].

¹³ במלים אחרות – זאת אומרת: אילו הייתה הגאולה באה בדורות שלפנ"ז כשגילוי הנבואה היתה רק בתורת החסידות, התאמת ההתגלות אז גם לפי שיטת הרמב"ם (ע"ד כמ"ש בפס"ד זה), היתה מתגלה רק אחרי התגלות הגאולה, אבל עצם התגלות של הגאולה גופא היתה מתקיימת ע"י הגילוי דתורת החסידות בכל העולם – מתוך שלילת דעותיהם של אלו הפוסקים ע"פ הנגלה לבד (עי' לעיל הע' 6). אבל בימינו שגילוי הנבואה היא לכולם (גם לאלו שפוסקים רק ע"פ נגלה דתורה), יש התאמתה ההתגלות (ש"הגיע זמן הגאולה") גם לפי שיטת הרמב"ם – כבר בזמן הגלות, וממילא ההתגלות היא בחיוב גם לפי דעות אלו שפוסקים רק ע"פ נגלה לבד.

והוא ע"ד כמ"ש בשיחת אחש"פ תשמ"ח סה"ש ע' 392, וז"ל:

בימיה"מ יהי' (ע"י משיח) חידוש (נס) בכל הבריאה. כמ"ש בהפטרה של אחש"פ – "וגר זאב עם כבש גו", שפירושו הוא כפשוטו (לפי הכרעת תורת הקבלה והחסידות), משא"כ בזמן שלפני ביאת המשיח – אפילו בזמן של בית המקדש ושל כל נסים וגילויים במשך הדורות, הרי הנסים היו רק בענינים מסוימים, אבל לא נתחדש חידוש בכל הבריאה שראו אלקות בגלוי בכל פרט שבעולם.

(ובהע' 76 שם) וגם לדעת הרמב"ם שזה משל וקאי על אוה"ע... הרי לאחרי הכרעת תורת הקבלה והחסידות (שהדברים הם כפשוטם) – מובן שגם הרמב"ם ס"ל כן.

א"כ לפ"ז הפס"ד הוא בחי' דתורה חדשה.

ו. בכ"ז יש להוסיף ולהעיר, שאחרי ג' תמוז מתווסף ומתחדש בזה, שע"פ פס"ד זה, מתקיים גם לפי ההלכה את זה שאמרו חז"ל ש"מה להלן עומד ומשמש אף כאן".

דהיינו, אף שמאחז"ל זה ד"מה להלן כו" הוא אגדה ולא הלכה, הרי בזמנינו, ע"י פס"ד זה "שהגיע זמן הגאולה כו", אגדה זו מתקיימת ומתחייבת – ע"פ הכרעת דעת החכמים – גם לפי ההלכה של הרמב"ם.

הרי שוב, יש פס"ד בהלכה (ע"פ הרמב"ם) על יסוד אגדה של חז"ל ("מה להלן כו"), דהיינו בחי' דתורה חדשה.

ז. ע"פ כל הדברים אלו מובן, שע"י הבאתו של פס"ד אל הפועל¹⁴, מתגלה בחי' תורה חדשה בפועל.

¹⁴ אשר אופן הבאתו של פס"ד זה אל הפועל הוא ע"י ההכרה שתוכן ענינו הי' קיים כבר לפני"כ (ע"ד כמ"ש בשיחה דוישלה תנש"א שם, שהגילוי דתורה חדשה התחילה כבר בתחילת גילוי החסידות).

השלמה להע' 10:

להעיר בזה משיחת כ"ה ניסן תנש"א אות י', וז"ל:

מקבל כאו"א מִישראל תוספת כח וחיוזוק לקיים את השליחות דדורנו זה – שיש לו שליחות והוראה מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שצריכים לעמוד "עמדו הכן כולכם" לקבלת הגאולה האמיתית והשלימה, ובראשם – משיח צדקנו, דוד מלך ישראל.

ולחיותה השליחות דדורנו זה – החידוש של ה"תלמיד ותיק" שבדורנו (אשר כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתן למשה מסיני) – מובן, שאפילו כאשר ילד קטן בימינו אלה אומר שהוא מצפה ומבקש שיבוא המשיח – ה"ז חידוש אמיתי בתורה, עד שזה נעשה חלק מן ה"חידוש תורה" ש"מאתי תצא", מהקב"ה עצמו, שכן הקב"ה מסכים למילים והבקשות של בני"י – "נער ישראל ואוהבהו", והקב"ה מגלה אהבתו בפשטות ממש, באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, וביחד עם זה – בגלוי למטה מטה, בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובשיחת יום ב' דר"ה תשנ"ב, תורת מנחם, אות ה':

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה – שבו נשלם כבר הלימוד מרבי (בעל המאמר ד"והיו עיניך ראות את מוריך") בששה סדרי משנה ופירושיהם כו' שנתגלו ונתחדשו ע"י "תלמיד ותיק" שבכל הדורות, כולל גם לימוד ה"טור והשו"ע והגהותיו" שבזמן הזה "בכלל משנה יחשבו", הן שו"ע הבית-יוסף (המשך וסך-הכל מפרושות הארוך על הטור הלכה למעשה) והגהות הרמ"א, והן ובמיוחד השו"ע של רבינו הזקן, "הלכות בטעמיהן" (מעין חיבור דשו"ע הב"י עם פירושו הארוך על הטור), עם כל הפירושים שנתחדשו ע"י "תלמיד ותיק" עד לדורנו זה, ועד להחידוש העיקרי – ש"כלו כל הקיצין", וכבר עשו תשובה, והשלימו כבר גם "צחצוח הכפתורים", ועומדים מכונים ("עמדו הכן כולכם") להגאולה האמיתית והשלימה.

(שם אות ח'): ויה"ר והוא העיקר שיתקיים בפועל הפס"ד דתלמיד ותיק בדורנו זה – "מאן מלכי רבנן", ובראשם נשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ממלא מקומם של כל רבותינו נשיאינו בדורות שלפנ"ז – שמישיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד, מיד כפשוטו . . .